

ZEMTŪRIS

LATGALES NOVADA NEDĒĻAS LAIKRAKSTS

Nr. 30 (75)

1996. GADA 9. AUGUSTS

CENA 5 SANTĪMI

HRONIKA

* 1936. gada 1. augustā Jaunlatgalē (Abrenē) tyka atvārta latvišu ģimnazija.

* Pirms 110. godim (1886) 2. augustā Ondrupines pogostā dzymuse latgališu nacionalās atmūdas darbiniece ņrste un skolōtōja Apolonija Laurinoviča. Lokalizēja dažas krīvu un pūļu autoru lugas latgaļu teātram, beja aktīva «Drywas» leidzstrōdneica. Myruse 1967. gada 11. jūli Losandželosā (ASV) un turpat paglobōta.

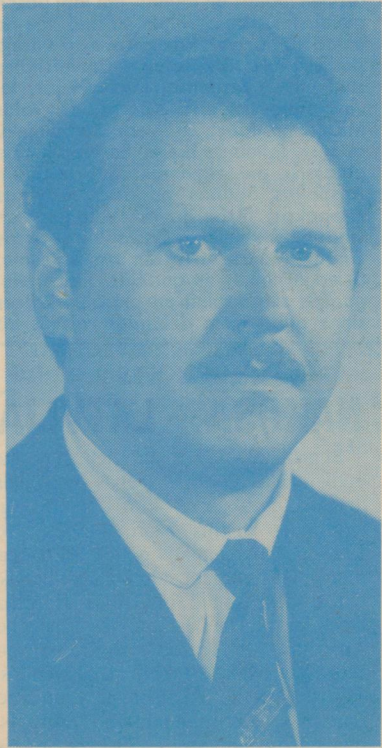
* Pirms 85. godim 2. augustā (1911) Izvoltas pogostā pidzyma tējnīks Ontons Kūrpnīks.

* 1946. gada 9. augustā Neutingā (Vōcijā) nūtyka trymdas latvišu katoļu skolōtōju, prīsteru un draudžu pōrstōvu konference.

* 1931. gada 15. augustā Aglyunā sareikōti Latvijas katoļu jaunōtnes bīdreibu I dzīsmu svātī vēsdirģentū P. Sarkaņa un O. Rupaiņa vadeībā, pīsadaļēja 2000 dzīdōtōji nu 37 nūdaļom.

* Šūgod 15. augustā 65. godu jubileja publicistam un dzejņīkam Vladim Ričīkam (1931).

«TĀVU ZEMES KALENDARS»

VLADIM RIČĪKAM JUBILEJA

Laikraksts «Zemturis» sveic savu autoru lielajā dzīves jubilejā un novēl daudz daudz enerģijas, možu garu un joprojām pamatīgi asu spalvu! Par to, ka cienījamajam publicistam un dzejņīkam pulvera pietiek un tas ir turēts sauss, liecina arī šie minisacerējumi.

Sirds kliezd,
Tā kliezd,
kad netaisnība spīž.
Vai kliegt
man sirdij jāizliezd,
ja cieš?

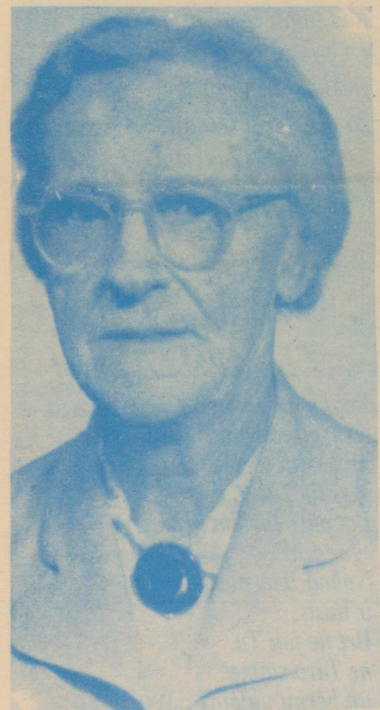
Vēlms nerimsies, lai savu panāktu,
maitātu cilvēku dabu. Pat pamācis un
visādi pamudinās uz netaisniem darbiem.
Tikai, pēc nepelnītas laimes dzenošanās,
gadās kā tam krāpniekam — lec pāri
grāvim pēc labuma cita dārziņā un hop! —
pats tur iekšā! Un ja uz cita rēķina esi
pamanījies tikt uz zāja zara, tad atrādies
skaugi, kas to zaru nozāģēs.

Pēc sena ticējuma laime ir citiem dot. Bet
ja pēc laimes tiko ar viltu, glaimošanu,
netaisību vai kā citādi nelāgā vizē, tā
nelaime lielēm soļiem klāt un svilina pēdas.

apriņķis) Lauceses pagastā.

Apmēram astoņus gadus bija pārzine
tiem bērniem, kuri dzīvoja pie svešiem
cilvēkiem, 1938.—1940. gados strādāja
Preiļos kā bērnu punkta pārzine, tad līdz
1944. gadam Dr. Nimana bērnu klīnikā
Rīgā. Pievienojusies bēgļu pulkam,
nokļuva Trierā pie Mozeles, tad nonāca
Tiringenas apgabālā, kur bez atlidzības
kopa slimniekus, Ambergas tuvumā, kur
aprūpēja bēgļus, vēlāk Hersbrukā,
Nirnbergā un Vircburgā, no kurienes
izceļoja uz ASV.

MŪŽS BIJA LATGALEI VELTĪTS

kārtā un deva iespēju būt par skolotāju.

Skolotājas gaitas iesāka sv. Katrīnas
baznīcas skolā, nostrādāja 13 gadus,
mācīja latgaļu valodu. No 1907. līdz
1910. gadam mācīja baznīckunga
Kazimira Skrindas uzturētajos skolotāju
sagatavošanas kursos visus priekšmetus,
bet pēdējos divos gados — tikai
matemātiku. 1917. gadā latgaļu valodu
pasniedza latgaļu skolotāju kursos, gadu
vēlāk — Daugavpils apriņķa rikotajos
skolotāju kursos, bet 1915. un 1916.
gados bija latgaliešu bēgļu komitejas
uzturēto skolu kuratore Pēterpilī.

No svešvalodām pārstrādāja četras
ludziņas, viena no tām bija «Skola», otra
«Nelaimē laime», kuras par savu naudu
nodrukāja un izplatīja tautā. Dažādus
uzdevumus veica «Dryvā», kuru
redīģēja baznīckungs K. Skrinda.

1915. gadā A. Laurinovičs iestājās
Sieviešu medicīnas institūtā Pēterpilī un
studēja līdz 1919. gada 29. decembrim.
1920. gada sākumā dažus mēnešus
nostrādāja Daugavpils apriņķa valdē,
tika ievēlēta Satversmes Sapulcē, kur
sabija no 1. maija līdz 1922. gada 7.
novembrim, iestājās Latvijas
universitātes Medicīnas fakultātē, kuru
beidza ar ārstes grādu 1924. gada
sākumā. No šī paša gada maija un līdz
1927. gada 31. janvārim strādāja
apriņķa slimnīcā, no 1931. gada 31.
jūlija līdz 1936. gadam Daugavpils
Skolotāju institūtā mācīja anatomiju un
higiēnu. Bet paralēli tam jau no 1926.
gada 10. decembra un līdz 1938. gada 8.
janvārim bija ārste un direktore
Kalkūnes zidaiņu namā (Ilūkstes

Divu gadu vecumā māte Apoloniju
Laurinoviču aizveda uz Pēterpili pie
tēva, kurš turp bija devies agrāk. Te viņa
nodzīvoja līdz 1919. gada beigām.
Mācījās sv. Katrīnas baznīcas
elementārajā skolā un sieviešu
ģimnāzijā, pēc kuras beigšanas valsts
iestādē oficiāli nokārtoja eksāmenus un
iegūva aplieciību, kas viņu iecēla pilsoņu

ZVIEDRIJAS CIEMIŅI

Petersonu laulātais pāris — Eva un Dags
(attēlā) no Otvidabergas. Viņa strādā
sākumposma skolā, kurā mācās 7—10
gadus veci bērni, bet viņš ir privātfirmas
«Tage Rejmes AB-Volvo» filiāles

Otvidabergā šefs — šī firma nodarbojas ar
automašīnu «Renault» un «Volvo»
pārdošanu.

Nobeigums 2. lpp.

A. BUDŽE

DAŽOS TEIKUMOS

Jūlijā Aglonu apmeklēja Maltas
Bruņinieku ordeņa vēstnieks
Latvijā Peters fon Furstenbergs.
Ordenis ir ietekmīga katoļu
humānās palīdzības organizācija,
Latvijā organizē dažādas lab-
darības akcijas, rūpējas par
bāreņiem, invalīdiem un
maznodrošinātajiem
iedzīvotājiem. Ordeni ap 1020.
gadu nodibināja svētceļnieku
krusta kara dalībnieku
aizsardzībai, pašlaik tā mītne ir
Romā. Maltas Bruņinieku ordenim
ir diplomātiskās attiecības ar
60 valstīm, tai skaitā arī Latvijā.
6. jūlijā Rīgā tika atklāta Maltas
Bruņinieku ordeņa vēstniecība.

Aglonā Maltas Bruņinieku
ordeņa vēstnieks Latvijā Peters
fon Furstenbergs tikās ar
Rēzeknes — Aglonas diecēzes
bīskapu J. Buli un uzrunāja
kvalifikācijas kursu dalībniekus,
jo šajās dienās notika Latgales
garīdznieku saiets.

15. jūlijā Valmierā notika
svinīgs dievkalpojums un
draudzes dekāna Jāņa Voitiņa 50
darba gadu atcere. Jubilārs
saņēma daudz apsveikumu un
dāvanu. Kā vislielāko — vieglo

automašīnu «Volvo». Šo
dāvinājumu dekānam sarūpējuši
draugi no Ģiterslo apgabala
Vācijā, ar ko Valmieras rajonu
vieno ciešas sadarbības saites.

Kopā ar dekānu monsinjoru A.
Mickeviču Aglonu apmeklēja
Žitomiras (Ukrainā) bīskaps V. E.
Jānis Purvinskis. Pēc dievkalpo-
juma pie Aglonas Dievmātes
altāra, tālais ciemiņš ar uzrunu
pusdienu laikā griezās pie
garīdznieku kvalifikācijas kursu
dalībniekiem. Ar lielu uzmanību
visi klātesošie ar Rēzeknes —
Aglonas bīskapu V. E. J. Buli un
kursu pasniedzējiem profesoriem
no Itālijas noklausījās Žitomiras
bīskapa stāstījumu par katoļu
dzīvi un pastorālo darbu Ukrainā.

Nākamajā dienā V. E. bīskaps J.
Purvinskis apmeklēja Baltinavu,
tad devās apciemot visus mūsu
zemes bīskapus. Nelielu atpūtas
brīdi bīskaps J. Purvinskis
iecerējis pavadīt savā dzimtajā
draudze Ilūkstē, lai pabūtu pie
vecāku kapa un satiktos ar
ticīgajiem.

Lai mīļā Dievmāte svētī Žito-
miras bīskapu un ticīgos Ukrainā!

JŪLIJS JOHANSONS

CIK TOMĒR RAIBI SEKLI...

Latvijā reģistrētas daudzas — 28
jaunatnes organizācijas. Tās tomēr nav
spējušas jaunus ļaudis rosināt aktīvai
politiskai un sabiedriskai darbībai.
Rēzeknes rajona padomes jaunatnes
lietu koordinatore Ināra Šindarjova
jūlijā nolēma lauzt šo kūtruma ledu.
Notika «Raibā piektdiena»,
sariņojums, kurā novisiem 24
pagastiem lūgtās jauniešu komandas
bija aicinātas dažādos konkursos
izcīnīt jauneklīgāko pagasta goda
balvu. Atsaucās trešā daļa.

Svētki izdevās tiešām labi raibi.
Jauneklīgā pagasta godu, kur jau
augustā notiksot nākošās (vēl nav
zināms, kādas krāsas — J. J.) piektdi-

enas izdarības, ieguva Viļānu pagasta
un pilsētas jauniešu komanda. 2. vietu
par vissekmīgāko programmu jo
asprātīgi apspēlējot faktu, ka pagastā
gada laikā dzimis tikai viens bērniņš,
un kas būtu darāms, lai rastos
demogrāfiskais sprādziens, ieguva
Nagļu pagasta raibuļi. Trešie bija
Lendžu pārstāvji, kuri nodemonstrēja
saliedētas komandas paraugu.

Bet kāpēc man šķiet, ka viss šis
tiešām lieliskais raibums atsedza arī
daudz seklibas? Vainīgs mūsu
«Zemturis». Domādams, ka rajona
sežu zālē būs bezmaz 100 jauniešu no
pgastiem, kur daudzi nemaz nezina, ka
šāds laikraksts iznāk, palūdzu Šindar-

DĀVANA NO SIRDS

Kārsavietis (Ludzas rajons)
Aleksandrs Proboks nav profesionāls
mākslinieks un keramiķis, šo
vaļasprieku, kā fotografēšanu un
kinofilmēšanu, kā daudz ko citu dzīvē,
apguvis «pats no sevis», un viņa mini-
atūrā elektriskā apdedzināšanas
krāsnīņa nevar lepoties ar lielu jaudu,
tomēr, atpūsdamies no darba savā
piemāju dārziņā, no rakstāmmašīnas
taustiņu klabināšanas (Rēzeknē jau
sagatavota iespēšanai viņa atmiņu
grāmata «No Rītupes līdz Kolimai»),
lai uzrakstītu kādu stāstiņu vai
apcerējumu, ņem rokās māla piku un
veido. Visā sirsnībā vēlēdam labu
«Zemturim» un atbalstīdam to,
izgatavojis šos keramiskos vimpelus
(sk. zīmējumu). Mūsu avīzē viņš
nenogurstoši popularizē šajā mazpil-
sētiņā, bet, acimredzot, uzskata, ka tas
vēl par maz. Paldies, Saša!

Pirmos sešus vimpelus nolēmām
uzdāvināt aktīvākajiem «Zemtura»
autoriem un atbalstītājiem: Tilžas
prāvestam Albertam Budžem,
Rēzeknes mākslas koledžas pasniedzē-
jam un mūsu redkolēģijas loceklim
Pēterim Gleizdānam, Profesoram

Pēterim Zeilem, tāpat redkolēģijas
loceklim, kurš dzīvo Rīgā,
redkolēģijas loceklim, kurš nodarbojas
ar avīzes korektēšanu, LKC
izdevniecības vadītājam Jānim

Elksnim, un diviem kungiem ārzemēs
— dzejņīkam un publicistam
Minsterē (Vācijā), arī redkolēģijas
loceklim Albertam Spoģim, un A.

jovas kundzi to piedāvāt svētku
dalībniekiem, jo par pieciem
santīmiem nopirkt kaut ko citu
vērtīgāku diez vai ir iespējams. Bet
varbūt ir, jo «Zemturī» nopirka tikai
SEŠI cilvēki. Te nu sakāms viens —
komentāri lieki!

Jaunieši teikuši — būs raksts par
mums, nopirksim. Te nu tas ir, bet vai
pirks, uzzinot, ka par «Zemtura»
nonievašanu uzrakstīju kritisku
vērtējumu?

Protams, arī šis ir tikai gadu desmi-
tiem ilgās komunisma skolas postošās
sekas dažāda vecuma ļaužu apziņā.

Kamēr mūsu gars, pareizāk laikam
— dvēsele nemodīsies Latgales, visas
valsts mīlestībai un patriotismam, tik
ilgi ar 5 santīmiem vien mullāsimies
uz vietas seklās duļķēs.

Jūrdža fonda priekšsēdētājam dok-
toram Jānim Dimantam junioram
Minneapolisē (ASV).

REDKOLĒGIJA: Valija Berkina – Jēkabpils, Jānis Elksnis – Latgales Kultūras centra izdevniecība, Pēteris Gleizdāns – Rēzekne, Jānis Kokins – Daugavpils, Anita Petkune – Krāslava, Antons Rancāns – Preiļi, Antons Slišāns – Balvi, Viktors Trojanovskis – Ludza, Pēteris Zeile – Rīga, Jānis Žugovs – Rīga, ārzemju biroja vadītājs – Alberts Spoģis – Minsterē.

DODOT KĻŪST BAGĀTS

Ir mantība, kuru izdalot citiem, cilvēks kļūst bagātāks — tās ir tautas gara mantas. Arī dzīves ritumā pielocītais dziesmu pūrs. Cik mums to vajaga ikdienā? Dažas, bet ja sāc atcerēties, pārlūkot kādreiz dzirdētās un noglabātās atmiņu finēs, «var izvilkt» aizvien jaunas un jaunas, jau labi pasen piemirstas. Un, uzceltas gaismā, tās no jauna sāk dzīvot. Par to šovasar varēja pārliecināties divi Latvijas Universitātes studenti — Armands, kurš vēlējās, lai viņu sauc vienkārši Kūceņš, un Valds Mičuļš no Meža Trūpiem Stabulnieku pagastā (attēls pa kreisi). Šoreiz viņi bija atnākuši pie slavenākajām teicējām Anspokas Saunas pagastā Jadvīgas Anspokas, Bronislavas Volontes un viņas māsas Helēnas Čačas, kuras teicās zinām vismaz trīs simtus dziesmu, dziedātu talkās un godībās. Todiņ viņi gadijās sienu talkā un pie alus krūzes sienu gubotājiem dziesmas raisījās kā

pašas no sevis (otrs attēls). Kad te ieradās arī rajonā pazīstamais tautas dziesmu vācējs un popularizētājs, kurš izveidojis un vada septiņus etnogrāfiskos ansambļus, muzikants Jānis Teičāns, pušī jau bija paguvusi ierakstīt pāris audiokasetes. Kūceņš strādā literatūras, mākslas un folkloras institūta Latviešu folkloras krātuvē un kā tās pārstāvis dziesmu «medībās» bijis Ludzas, Rēzeknes, Balvu un Krāslavas rajonā, viņa biedram šāds pasākums pirmo reizi. Un iegādājies tā, ka teicēju apciemojumi iekrituši karstajā sienu laikā — vai lai spēģīgi pušī neietu talkā ar dakšām rokās? Tā viņi paguva palīdzēt ne vienā vien mājā. Ekspedīcijai uz Preiļu rajonu bija atvēlējuši jūliju un augustu un ar šajā lietā laba speciālista J. Teičāna palīdzību pabija visur, kur mil šķetināt dziesmu kamolus.

RITA VASIĻJEVA

GRIEZĪSIMIES PRET SAULI

Latvijā pirmās brīvvalsts laikā liela nozīme tika piešķirta jaunatnes audzināšanai atturības garā. Šajā nolūkā rīkoti skolotājiem un audzinātājiem kursi, kuros viņus sagatavoja atturības mācības pasniegšanai. Rodas jautājums: vai mūsdienās šai problēmai atkal nevajadzētu pievērst uzmanību? Vai skolotājiem nevajadzētu visiem spēkiem strādāt savas tautas izglītošanas druvā, sejot un audzinot tajā visu, kas tīrs, augsts un labs? Vai skolotājiem nevajadzētu būt pirmajiem, kuri ar savu paraugu rādītu, kādam tad jābūt CILVĒKIEM?

Negribu apvainot skolotājus un rādīt ar pirkstu, kādiem viņiem būt. Uz šim pārdomām vedinājušas bērnu atbildes uz aptauju pilsētas skolās. Vai tur ir jārunā par atturību, kādam jābūt skolotājam, vai drīkst lietot alkoholu?

Izrādās, pēc skolēnu domām, nedrīkst lietot it nemaz! Bet vai daudz tādu, kas patiešām nelieto? Viens otrs man iebildis: «Re, vai skolotājs nav cilvēks?» Ir! Un par to neviens nešaubās.

Bet atgriezīsimies pie bērna, viņa acīm parudzīsimies apkārt: mājās dzer tēvs (labi, ja ne abi vecāki), bailēs tiek pavadīta diena, vakars un arī nakts, jo nepārtraukti dzirdami lamu vārdi, draudī (domājiet, ka netiek iesists bērnam, vai kāds viņu pabaro?), rītā skolā (ja vispār iet uz to) netirā, smirdošā apģērbā jāredz tā saucamais vīrietis (sieviete), kurš ko mēģina

mācīt. Vai kāds no jums, lasītāji, ir sadzirdējis bērna dvēseles kļedzienu un jautājumu mums, pieaugušajiem — kālab bērnam tāda dzīve? Vai viņi, tikko iesākuši savu ceļu, nav pelnījuši uzmanību, miļus vārdus un mīlestību?

Skola bērniem ir otrās mājas — tā uzskatām mēs, jo dienas lielāko daļu viņi tur pavadā. Atnākot uz skolu, bērni grib justies kā mājās, bet vai mēs spējam viņiem to dot? Atklāti sakot, tas izdodas ne katru reizi.

Tā, lūk, jaunajam cilvēkam apkārt rodas tukšums, ko nereti, bezizejas situācijās, viņš aizpilda ar zagšanu, kļaiņošanu pa ielām, ar apšaubāmu draugēļu klātbūtni. Un galu galā nonāk vai nu pie narkotikām, vai alkohola. Ļoti maz tādu, kuri šim kārdinājumam spēj turēties pretī. Netiek šķiroti, no kādas ģimenes tu esi — labvēlīgas vai nelabvēlīgas: visi tiek ierauti šajā bezdibeni. Vecāki noplāta rokas vai vispār atmet ar roku.

Taču tā nedrīkst! Miļje vecāki, pieaugušie, palīdziet bērniem iet uz tīru, skaidru nākotni. Lai zemes klēpī nav jāgulda tēvus un dēlus priekšlaicīgi, lai mātes un māsas, sievas un meitas neraud, atvadoties no saviem mīļotajiem cilvēkiem.

Spilgts piemērs: dienesta vietā nošauts robežsargs, jauns puisis, rēzeknietis, labs dēls un miļš mazdēls. Vaininieks to izdarījis alkohola reibuma stāvoklī. Bet viņš taču savai mātei

ari ir dēls — labs un miļš. Vai viņa nav žēl? Vai nav šausmīgi, ka nu dzīves lielākā daļa viņam būs jāpavada ieslodzījumā? Un kā deļ? Tikai, lai dažas stundas pavadītu jautrā omā. Bet nu tiek piedādīts rēķins un ne mazais, un sirdsapziņa ilgi nedos mieru par izdarīto.

Kurš vainīgs? Vai mīlošā māte, kura atdevusi savu mīlestību un pretī nav saņēmusi saprotoša dēla sirdi? Vai skolotājs, kurš, pasniedzot dažādas gudrības un skaidrojot tās, nav spējis iemācīt domāt un apsvērt katru soli? Vai dienesta komandieris, kurš ar savām attiecībām pret kolēģiem karavīriem un pienākumiem nav spējis parādīt, kādam ir jābūt dzimtenes aizstāvim?

Visi ir skolotāji, bet katrs no viņiem kaut ko palaidis neievērotu, izlaidis no redzesloka, pa roku galam pildījis savu pienākumu. To pirmām kārtām var attiecināt uz aizsardzības ministru A. Krastiņu kungu (ne velti sakām vārds brīdina: zivs sāk pūt no galvas!), jo par kārtību vai nekārtību, par disciplīnu un mūsu armijas «seju» tomēr jāatbild augsta ranga viriem.

Un mēs? Mums jācenšas nenoslidēt tik zemu, lai nejustu un nesaprastu, kas notiek apkārt, ar blakus dzīvojošo. «Griezīsimies pret sauli, tad ēnas paliks aiz muguras» — aicinājis K. Ulmanis.

OSKARS SEIKSTS

NĀKOŠĀ – LATVIJĀ

Šī gada 22.—27. maijā Lietuvā notika tradicionālās Poēzijas dienas, galvenais dzejas pasākums, kuru 1965. g. iedibināja Justīns Marcinkēvičs. No 1988. g. Druskininkos notiek arī dzejas rudenī, kuras organizē Kornēlijs Platelis.

Kā viesi šogad piedalījās Kamilla Deleirāna no Dānijas, Ludviks Lāhers no Austrijas, Džerardo Beltrāns no Meksikas, Matiass Pikolo no Slovēnijas, Kerijs Kiss no Apalačiem, Ehins no Igaunijas, Kormilainens no Somijas, savukārt no Latgales — Oskars Seiksts un Valentīns Lukaševičs.

Nozīmīgākie notikumi — dzejas lasījumi visu nakti LRS zālē, tadīpašs vakars viesiem, tad vēl gala pasākums Viļņas Universitātes Sārbieviņa pagalmā. Pārējais laiks — uzstāšanās pa dažādām Lietuvas pilsētām. Mēs ar Valentīnu iegādījāmies Ķēdaiņos, Radviliškī, Baisogalā, kur visu šo pasākumu jau tā pārspīlētā pompozitātē sasniedza savu likumīgo apogeju.

Svarīgākais, kā vienmēr, notika aizkulisēs, šoreiz — LRS kafējnicā. Norunāta nākošā tikšanās, šoreiz jau Latvijas Dzejas dienās, kurās, jācer, piedalīsies grupa jauno lietuviešu dzejnieku — Valdis Gedgauds, Dainis Dirģēla, Zigma Paulauskis, Artūrs Vajonis u. c.

Ceļojuma iespaidus un piedzīvojumus ar panemiotiķi Keriju Kisu, kurš dzīvo būdīņā Apalčos, ir iniciēts vudu kultā un dzejojus izdejo flamenko (fandalgo) ritmā, varat lasīt Latgales novada avīzē «Zemturis».

NORMUNDS DIMANTS

CELMALĪTES

Es palikšu ticības palos,

Kam sirds ir šaura no laika.

Un nevar būt, ka alojos,

Aiz šīs dzīves — mūžības laipa.

Ved bērņus pie Tēva debesīs,

Un labi tur visiem klājas.

Vai zvaigznes deg salti, vai atkal list,

Aiziet cilvēki vienās mājās.

***

Var noskurbt no laimes,

Kas ved uz templi,

Kad tumši ir zaimi

Un ticība tukša vēl ir.

Bet piepildās kauss

Ar dzīvības dvesmu.

Katrs cilvēks ir svētnams jau.

Un tāds tu arī esi.

JŪLIJS JOHANSONS

LATVJU

ZEMNIEKAM

Kāpj sirdī Tavas

tēvuzemes apinis

un saka:

Viss tik ļoti skaists!

Bet pāri Taviem tūrumiem

es redzu:

Nabadzības posts

ir laists.

Bet ne jau Tu,

ne Tava saime

un bērnu pulciņš

Vainīgs, ka tik mazs

ir dzīves prieciņš.

Un patiesībā,

vai to par dzīvi

nosaukt drīkst,

Jo lielle tautas viri grib,

lai neviens

pretī nepikst.

Un tā jau ir,

ka Latvijā zied priekā

tikai zemes zāles.

Jo apmānītie nezina,

kur ir ciņas vāles.

Jel parādī,

kas karnevāla maskās kļīst,

kas brīves gaismu

neatzīst.

Lai cik Tev grūti,

kā visiem mums!

Tu viens no tiem,

kas malā skumst.

Bet varbūt Tu labāk

debesīs Kalpaka Zvaigzni redzi.

Jel neskaties apkārt,

un arī citiem sirdīs dedzi.

Sen klusē pirmā

pulkeža balss.

Bet Tava, Tava

lai Latvijai dzīvo

un nenosalst.

ZVIEDRIJAS CIEMIŅI

Foto stāsts

Dzīvesbiedri daudz ceļo, bet Latvijā līdz šim bijuši tikai Rīgā un pirms trim gadiem, kur tad arī uzzinājuši par Selgu ģimenes — Janīnas un Pētera rūpēm par bāra bērnu. No tā laika pabijuši Vācijā, Polijā, Čehijā, Lielbritānijā, Spānijā un citur. Rīgā ir firmas līdzīgā filiāle, tajā iznomāja sporta tipa automašīnu, tā ka bija mobilī un labprāt «vizinājās» pa apkaimi — uz Aglonas baziliku, J. Raiņa muzeju Jasmuižā, Vārkavas vidusskolu Upmalā, uz Selgu veco māju, kā arī citur. Abi zviedri izrādījās vienkārši ļaudis, sabiedriski, ātri atrada kopīgu valodu ar saimniekiem arī bez tulka, bet plašākai domu un vārdu apmaiņai kalpoja angļu un vācu valodas.

Par Latviju līdz šim bija zinājuši maz ko, tagad viņiem tā būšot ne visai bagāta, bet sirsnīga zeme ar labiem ļaudīm, kurā ieguvuši jaunus draugus un kurb gribēties atbraukt vēlreiz. Tas viņiem nav problēma: darba laikā var iekrāt naudu, atvaļinājumu pavadīt svešās zemēs. Priecājas, ka Latvija uzņēmusi augšupejas ceļu, Čehijā socialisms nav bijis tik «attīstīts» un tur šis augšupejas process ir vieglāks un straujāks — teica ciemiņi, jo šo valsti apmeklējuši bija nesen. Viņi tic, ka Latvija savu panāks un godam integrēties Eiropā.

Pēdējā vakarā Selgu mājā bija improvizētas atvadas, kurās tika aperēti iespaidi un Eva, vīra pavadījumā uz akordeona, savā patīkamajā balsī nodziedāja vairākas zviedru dziesmas par folkloras tēmām.

Attēlos: Eva un Dags: «pie apaļā ggalda» vakarēšanas laikā, uz Vārkavas baznīcas kāpnēm.

AGLONAS KATOĻU ĢIMNĀZIJAŠ MĀCĪBU PLĀNS

Iecerēts, ka šis varētu būt pirmais atjaunotās Aglonas katoļu ģimnāzijas mācību gads. Izstrādāti mācību plāni. Tā 10. klases humanitārais bloks paredz sešus obligātos kursus — latviešu valodu un literatūru, matemātiku, vēsturi, svešvalodu, fizisko audzināšanu un ticības mācības pamatus, ko noteic skola, tāpat trīs skolas noteiktos obligātos izvēles kursus: kultūras un mākslas vēsture, otrā svešvaloda un kristīgās baznīcas vēsture. Skolēnu individuālajai izvēlei paredzēti filozofijas, ģeogrāfijas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, mūzikas, mākslinieciskās — pašdarbības, mājsaimniecības un vizuālās mākslas kursi, katram skolēnam viens priekšmets jāmacās profilkursa līmenī.

Eksaktajā blokā šai pašai klasei (bez sešiem jau nosauktajiem obligātajiem) izvēles daļā fizika, ķīmija un bioloģija, bet skolēnu individuālajai izvēlei tiek piedāvāti kristīgās baznīcas vēsture, kultūras un mākslas vēsture, ģeogrāfija, mūzika, otrā svešvaloda, mākslinieciskā pašdarbība, informātika, mājsaimniecība, vizuālā māksla, kā profilkursus piedāvā fiziku, ķīmiju, informātiku un svešvalodu.

7., 8. un 9. klašu mācību plānā ietverti šādi priekšmeti: latviešu valoda, literatūra, pirmā un otrā svešvaloda, vēsture, civilzinības, matemātika, datorzinības, bioloģija, ģeogrāfija, fizika, ķīmija, mūzika, vizuālā māksla, mājturība vai amatu mācība, fiziskā audzināšana, ticības mācības pamati. Visās trijās klasēs maksimālā skolēnu slodze nedēļā paredzēta 34 stundu apjomā un 4 stundas atvēlētas fakul-

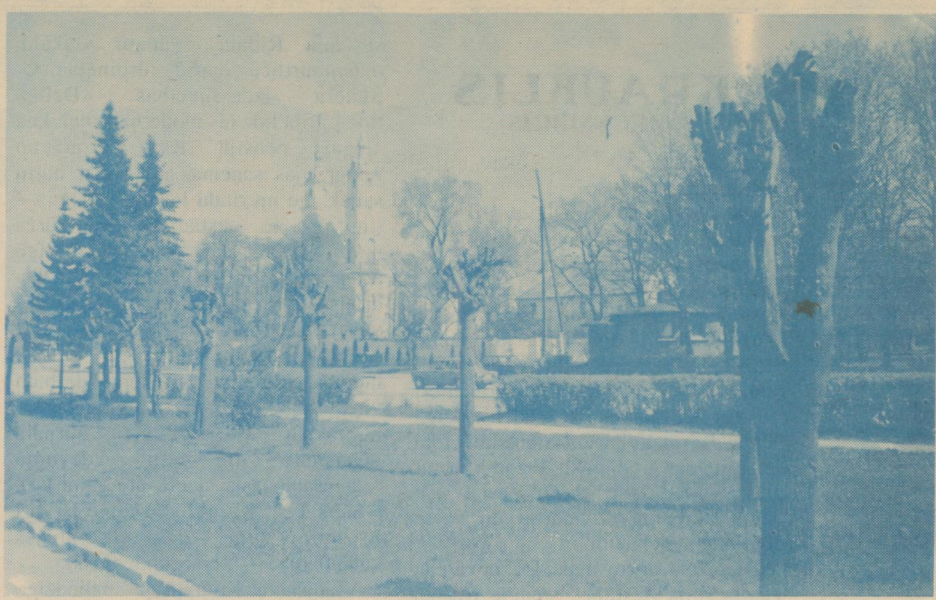
tatīvajām nodarbībām.

5. un 6. klašu mācību plānā iekļautas latviešu valoda, literatūra, pirmā un otrā svešvaloda, vēsture, matemātika, bioloģija, ģeogrāfija, mūzika, vizuālā māksla, mājturība vai amatu mācība, fiziskā audzināšana un ticības mācība, maksimālā mācību slodze piektajā klasē 30 un sestajā — 32 stundas nedēļā un pa 4 stundām fakultatīvajām nodarbībām.

Sākumskolas (no 1. līdz 4. klasei) mācību plānā ietvertas latviešu valoda un pirmā svešvaloda (ar 3. klasi), matemātika, apkārtnes un dabas mācība, mūzika, vizuālā māksla un rokdarbi, fiziskā audzināšana un ticības mācība. Pirmajā klasītē skolēna maksimālā slodze nedēļā ielānota 20 stundu apjomā ar 2 fakultatīvajām nodarbībām, otrajā — attiecīgi 22 un 3, bet 3. un 4. klasītēs — pa 24 mācību stundām un 3 fakultatīvajām nodarbībām.

***

Izstrādāts arī ģimnāzijas nolikums, ko apstiprinājis tās direktors monsijors Andris Aglonietis un kurš saskaņots ar Rīgas metropolijas arhibīskapu metropolitu Jāni Puļātu. Preambulā teikts, ka skolas mērķis un uzdevumi garantē vidējās izglītības kvalitatīvas apguves iespējas, lai audzēkņus sagatavotu studijām Latvijas un ārvalstu augstskolās, dos iespēju padziļināti apgūt plašas zinības, sniegt palīdzību skolēnu ģimenēm bērnu reliģiskajā un tautiskajā audzināšanā, nodrošinās apstākļus skolēnu garīgajai sevī pilnīgošanai.

Tāds, kad tikko sāka plaukt koki, izskatījās viens no Viļņu stūrīšiem, raugoties no laukumiņa pie nama, kur apmetušās pilsētas un pagasta pašvaldības. Tagad koku lapu zaļajā pilnbriedā, dzīvžogu un zaļāju apkoptajā krāšņumā Viļņi vēl pievilcīgāki. To sekmejši piedalīšanās skatēs un arī pilsētas saimnieku ikdienas rūpes, lai viņu mājas un apkaime būtu glītas vieniņēr. Brīnumjauks akcents tajā ir baltā baznīca ar enģeļu tēliem pie ieejas no ielas kāpnēm. Pilsētas galva Juris Tučs ar lepnumu stāsta par saviem sētniekiem, kuri godam rūpējas par pilsētas labo vizuālo slavu.

ANTONS RANCĀNS

APŅEMŠANOS VIEGLĀK PILDĪT BIEDRU PULKĀ

Pateicoties Preiļu slimnīcas terapijas nodaļas vadītājam un aktīvai sabiedriskajai darbiniecei dakterei Martai Veitai nokļuva kādā visnotaļ interesantā un pamācošā sarīkojumā, kas regulāri notiek katru trešdienu pulksten septiņos vakarā. Pie kafijas un tējas tasītēm, ar maizītēm un saldumiem uz galdiņiem ciemiņus gaidīja grupa preiļiešu. Drīz ieradās rēzeknieši, tad — arī tāli ciemiņi no Tukuma. Saimnieki visiem dalībniekiem piesprauda uz papīra darinātas zīmes ar diviem burtiem AA, varavīksnes attēlu un uzrakstu «Varavīksne, Preiļu nodaļa».

Lielākā daļa no mājniekiem un atbraucējiem bija savstarpēji pazīstami: no rehabilitācijas īpašā profilaktoriā, no salidojuma kaimiņzemes Lietuvas Klaipēdā, no citām tikšanās reizēm. Preiļos šis bija pirmais gadījums, ka tiekas vairāku grupu biedri.

Šis nav parasts klubs, tie divi AA nozīmē — anonīmie alkoholiķi, un viņu pulcēšanās ir jaunas iepazīšanās, domu apmaiņa kā dzīvot, kopības meklējumi. Saka, apņemšanos, lai arī tas prasa fiziskus un garīgus spēkus, vieglāk pildīt, ja regulāri tiekas ar domu biedriem. Tā pulcējas arī Rēzeknes un Tukuma nodaļas.

Visi «pa riņķi» ņēma vārdu, lai pastāstītu par sevi, stādījās priekšā, nosaucot vārdu ar epitetu «alkoholiķis». Izrādās, anonimitāte tiek saglabāta arī šeit, jo nevienam nav tiesību prasīt ne uzvārdu, ne darba vietu un citus pases datus, visi te ir brāļi un māsas. Daudzi, uzzinājuši, ka pastāv tāda kluba nodaļa, ieradusies paši, jo saprot, ka dzeršana nes milzīgu postu, kas agri vai vēl beidzas letāli. Cik daudz talantīgu cilvēku savos

žņaugos gribējis ievilināt alkohols, bet viņi nu atraduši spējas izvairīties no tā. Aplausus izpelnījās pat to runas, kuri pavisam nesenī kluba biedri, vēl tikai īsu laiku nodzīvojuši skaidrā prātā pēc pēdējās lielākās plosīšanas. Te bija dažādu smalku darbu veicēji, kuriem viss skaidrs sarežģītajā mūsdienīgajā elektronikā, bija mākslinieki, kuriem virtuozī paklausā visdažādākie amata rīki, talantīgi organizatori un vadītāji, bija jauni un jau padzīvojuši, lielāko tiesu virieši, bet arī sievietes. Viņi droši apgāza pieņēmumu, ka jautribas «uzkurināšanai» der vienīgi grādīgs dzēriens, «plāpūdējs» — visiem atradās atjautīgi teicēni, ar humoru runāja par laikiem, kad nav noturējušies. Un bija dziļas apņēmības pilni, ka turpmāk jāiziet bez tā jaunā sabiedrotā, kurš slēpjas viņa un degvīna glāzītē.

Par to, ka darbibai šajā klubā viņi piešķir lielu lomu, liecināja gan iepazīšanās rituāls, gan 12 soļu un tikpat daudz tradīciju lasījumi un citi programmas punkti. Cilvēks te var izkļūstēt šaubas, atrast citus saprotošus, kuri tāpat piecējas par sekmīgu atveseļošanu. Te ir brāļi un māsas, kuri nenosoda klupšanu, bet sirsniņi apsveic katru labu gribu stingri piecelties kājas un notraukt zemes putekļus, pa kuriem vārtījies. Te var atrast padomu jebkurā brīdī.

Daudz var stāstīt par AA darbību un lomu, gribētos, lai katrs, kurš ir nonācis alkoholisma atkarībā, meklētu ceļu uz to un, kopā ar citiem, rautu pušu šos valgus. Vienam tas nav pa spēkam, kopā, kā saka, var kalnus gāzt.

AA izstrādājusi 12 soļus atveseļošanās no alkoholisma programmā, tās kodolu, kas nav

abstrakta teorija, bet sastāv no pirmo biedru pieredzes.

ŠIE SOĻI:

1. Mēs atzinām savu bezspēcību alkohola priekšā, atzinām, ka esam zaudējuši kontroli par savu dzīvi.

2. Mēs pārliecinājamies, ka tikai par mums stiprāks Spēks var atgriezt mums veselo saprātu.

3. Mēs nolēmām uzticēt mūsu gribu un mūsu dzīvi Dievam kā mēs viņu sapratām.

4. Dziļi un bez bailēm izvērtējam sevi un savu dzīvi no tikumiskā viedokļa.

5. Atklājam savu trūkumu patieso dabu Dievam, sev un vēl kādam citam cilvēkam.

6. Pilnīgi sagatavojam sevi, lai Dievs mūs atbrīvotu no visiem mūsu trūkumiem.

7. Pazemīgi lūdzam Viņu atbrīvot mūs no mūsu trūkumiem.

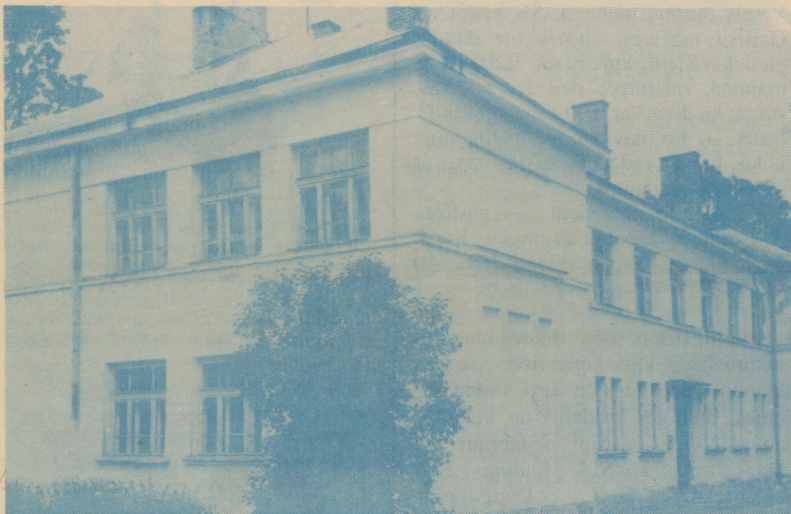
8. Sastādījām to cilvēku sarakstu, kuriem bijām nodarījuši pāri, un vēlējamies nolīdzināt savu vainu viņu priekšā.

9. Pēc iespējas atļīdzinājam šiem cilvēkiem nodarītos zaudējumus, izņemot gadījumus, kad tas varēja kaitēt viņiem vai citiem.

10. Turpinājam pašanalīzi un, ja kļūdinājamies, to tūlīt atzinām.

11. Centāmieš ar lūgšanām un pārdomām padziļināt mūsu apzināto saskarsmi ar Dievu, kā mēs Viņu sapratām, lūdzot tikai uzzināt Viņa gribu attiecībā uz mums, un spēku to izpildīt.

12. Sasnieguši garīgo atmodu, kuru veicināja šie Soļi, mēs centāmieš mūsu ideju jēgu izskaidrot citiem alkoholiķiem un pielietot šos principus visā mūsu dzīvē.

JĀNIS SILICKIS

BALTĀ SKOLA

Mana baltā skola,

Tevi vienmēr atceros:

Kad sēdos skolassolā,
Kad skrēju tumsos gaitējos.
Ir nācis laiks,
Lai pasauli mums atklātu:
Tik sirdī paliek skolas vaigs,
Lai pirmo milu glabātu.

J. LAICĀNS, P. GLEIZDĀNS 3x3 VASARA AIZVADĪTA

Gimeņu aktīvās atpūtas nometne 3x3 Viļakā no 07. — 14. jūlijam 1996. gadā, kura šī kultūrasakuma vēsture bija jau 98 (Latvijā — 11.), pulcēja 210 dalībniekus, to skaitā 8 no ASV, 1 no Kanādas, 8 no Vācijas, 10 no Krievijas, 4 no Lietuvas un vairākas Latvijas ģimenes. Atklāja populārā pasākuma idejas iniciatore Līga Ruperte no ASV.

Nometnes 3x3 iecerēto pamatideju — tuvināt tautiešus gan Latvijā, gan ārzemēs dzīvojošus, izprast latvisko dzīves veidu un kultūru īstenoja ar dažāda profila nodarbībām — ievirzēm, ar novada vēsturi iepazīstināja Leontīna Maksimova. Interesenti dalījās pēc ievirzēm — politoloģijā vadīja J. Peniķis un D. Ivāns, Latgales keramikā — V. un J. Dundiniēki, latgaļu etnogrāfisko rotas lietu kalšanā — Andris Garokalns, melnā metāla kalšanā — Jānis Keiselis, ādas plastikā — Skaidrite Veina, animācijas filmas «Es un mana kaza» veidošanā — Roze Stiebra un Ansis Bērziņš. Devgasija

Aleksandrova sniedza zināšanas par ārstniecības augu vākšanu, Anna Āze iepazīstināja ar Ziemeļlatgales mežu floru un faunu, kā arī mežkopības tehniskās attīstības iespējas.

Bija saistoši iepazīties ar nacionālo virtuvē Rutas Jeromānes vadībā, kā arī ar dažādām tekstilijām saistītu rokdarbu darināšanu — prievīšu aušanu, ko vadīja Valija Bērziņa, knipeļšanu, etnogrāfisko mežģīņu darināšanu — vadīja Biruta Kaldre. Tika cīlātas ģimenes problēmu psiholoģiskās nostādnes un citi interesanti lietišķās zinātnes jautājumi.

Norišu dinamika, iespāidi atspoguļojās izdevuma «Pāksts» piecos laidienos, kur ar izdomu un asprātību savu darbu veica laikraksta «Vaduguns» žurnālistes Rasma Zvejniece, Māriete Šperberga un datoroperatore Vilis Bukšs. Interesenti nometnes 3x3 šīs vasaras romantiku var skatīt atsevišķā videokasetē (var iegādāties Balvos, telefons 22608).

Savdabību nometnes pasākumu daudzveidībā radīja tikšanās ar populāro Latgales dzejnieku, Rakstnieku savienības biedru Antonu Slišanu, Latgales kultūras centra izdevniecības vadītāju, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieri Jāni Elksni, latgališu ābece autoru Juri Cibuli un citiem.

Balvenieši prot cienīt savu kultūrvēsturi — nometnes darbības cēlienā atklāja piemīņas zīme latgališu rakstu valodas izkopējiem un sargātājiem Vincentam Leiko un Jōnam Cibulskim.

Jānis Mazulāns iepriecināja ar talantīgu un kvalitatīvu sniegumu,

veltītu nometnei 3x3 «Viļaka '96» — Stokholmas apgādā «Spirālē» klajā laisto ornamentālo atklātņu komplektu. To vēl var iegādāties Viļakas grāmatu veikalā «Hercogs».

Nometnes noslēguma svinībās pelnīti pateicības vārdi par viesmīlību, lielo pašatdevi un goda prātu bija veltīti Viļakas pilsētas mēram M. Locāna kungam, valsts ģimnāzijas direktorei I. Strapcānes kundzei, vidusskolas direktorei R. Vilkastes kundzei un daudzām prominentām personām no Viļakas un Balvu rajona kultūras dzīves un biznesa aprindām.

NOMENES AVĪZE «PĀKSTS»

Pāksts

TO CITUR NESTĀSTA

Kultūrvēstures un folkloras ieviržu veiksmīga apvienošana deva iespēju vienam uzzināt to, ko otrie tā arī nebūtu iedomājušies. Leontīne Maksimova par Baibu Meistari teica: «Man pat prātā nenāca, ka kāds varētu vākt anekdotes un pētīt atmiņu klades, kas senos laikos vispār bija viriešu privilēģija». Ievirzi kuplīnāja vienreizēja iespēja iepazīt Viļaku tās labu zinātāju sabiedrībā un uzzināt tādas lietas, ko citās ievirzēs nestāsta. Kā jauks spideklītis bija Upītes bērnu folkloras ansambļa viesošānā — visi varēja pievienoties viņu izpildītajām «Līdu, līdu, vanadziņi», «Tek, tek upīte» u. c.

MĀRĪTE

VILAKAS VĒSTURES PĒCPUSDIENA

Pārpildīts busiņš Zigfrīda Berķa vadībā 3x3 nometņotājus ievēda 10 km dziļi mežā, tad pa taku un laipām nonācām Stompaku purvā. Tur 1945. gadā 360 nacionālie partizāni komandiera Supes vadībā nocietinājās pret sarkanarmijas uzbrukumiem, cepa maizi, noturēja dievkalpojumus, baroja zirgus, cīnījās un cerēja uz labākiem laikiem.

Antoņina Ločmele, Mežvidu pamatskolas direktore, nolika ziedus uz kritušo patriotu kapu vietās, puikas brīnījās par ierakumiem un bunkuriem, Dainis Ivāns veda meitenes melleņu medībās un pārējie laipoja vēstures nezināšanā — tagad būsim gudrāki un lepniāki. Tad braucām uz robežu. Vientuļos 2. robežapsardzes bataljona komandieris Jānis Aboliņš tilta vidū pastāstīja par robežas šķēršošanas kārtību un ekonomiskās robežas vēsturi. Visi tik uzmanīgi klausījāmies, ka izveidojām blokiādi — kontrabandisti pāri netika. Meitenes fotogrāfējās ar brašajiem sargiem un sapņoja par virsnieku ballītēm. Tās vēl dzīvē priekšā.

INDULIS

MEŽA BRĪNUMI

«Mūsu ekskursija bija vislabākā!» — atgriezies mājās, mammai dedzīgi stāstīja desmitgadīgais Kaspars Krasovskis. Šķiet, Meža muzeja dēļ, kur ik stendā bija ko apskatīt. Putnu ligzdas, kukaiņi, rūpuļi, zverīņi, dzīvnieku ādas, galvaskausi utt. Anna

Āze, muzeja idejas autore un tā saimniece, atdoņus gadus vākusi, pētījusi un apkopojusi materiālus ne tikai par meža dzīvi, bet arī cilvēkiem, kas tajā strādājuši, agrākajām darba metodēm, par medniecību, kokzāģētavām u. c. Cieņas pilns apbrīns pārņēma apmeklētājus. Muzejā varējām iegādāties Annas grāmatu «Meža uzdevumi».

Vēl pabijām Liepnas krastos, kur ir neierasti dolomītu, kaļķakmens un mālu atsegumi, Katlešos apskatījām kādreizējā ogļu cepla paliekas, 700 gadus vecus kapus, 3,20 m resnu priedi, kurai 250 gadi, Žiguru virsmežniecības uguns novērošanas torni.

DAIGA

LĪNU DRUVA ZIEDĒJA

Antona un Imanta Slišanu vadītajiem ekskursantiem negribējās tik ātri izskriet caur Devgasijas Aleksandrovas naturālistu staciju (jānogas bija tik sārta) un Jāņa Dortāna maizes muzeju, arī Jāņa Aleksandrova taka Balkānu kalnos bija tik interesanta. Šinī maršrutā ziedēja līnu druva un tajā dziedāja baltas sievas. Ar dziesmu, medu un maizi ciemiņi tika sagaidīti maizes muzejā, bet Balkānu kalnos atnācējus sveicināja četras etnogrāfiskās kopas. Te bija arī Abreniešu apvienības vadītājs Leontījs Vizulis ar izstādi «Zudušie pagasti» un bijusi Kangaru skolas skolotāja Stefānija Matisāne ar savām atmiņām, sāpēm un prieku par bijušo skolu.

RASMA

JĀNIS ELKSNIS

VLADISLAVS KRAUKLIS

(1909. G. 13. MAIJS — 1992. G. 30. DECEMBRIS)

VLADISLAVS KRAUKLIS

Vladislavs Krauklis piedzima Daugavpils apriņķa Vārkavas pagastā, slāistos bērņības gadus pavadīja Dubnas krastā. Pēc Aglonas ģimnāzijas pabeidza Valsts tehnikuma dzelzceļa ekspluatācijas nodaļu un 1942. gadā iestājās Jelgavas

Lauksaimniecības akadēmijas agronomijas nodaļā.

1944. gadā Vladislavu Kraukli iesauca Latviešu leģionā un nosūtīja uz 19. divīziju. Viņš piedalījās smagās kaujās no Cēsaines Vidzemē līdz Lestenei un Irlavai Kurzemē. Kopā ar skolasbiedru Aglonas ģimnāzija prāvestu Kazimīru Vilni kāpa bēgļu laivā un 1944. gada 26. novembrī ieradās Gotlandē. Te sākās trūcīgā bēgļa dzīve. Vēl Rīgā Staņislavs tika strādājis par ērgelnieku, tagad kopā ar prāvestu K. Vilni apbraukāja latviešu bēgļu nometnes Zviedrijā un veica ērgelnieka pienākumus.

Diemžēl, ar to izdzīvot nevarēja, viņam bija jāstājas smagā fiziskā darbā. Brīvā laikā V. Krauklis apmeklēja Marijas Vinteres vokālo studiju un apguva arī burtliča profesiju, vēlāk iestājās darbā Olovsona tipogrāfijā, kur drukāja latviešu grāmatas. Viņš bija mašīnburtličis. Pēc vairākiem gadiem V. Krauklis

strādāja Ridāla grāmatu veikalā, mašīnburtliča darbu turpināja G. Šleiera izdevniecības «Delta» tipogrāfijā līdz tās modernizācijai, kad aizgāja pensijā. Kā dāvanu no tipogrāfijas saņēma savu veco burtu saliekamo un rindu lejamo mašīnu — linotipu, to uzstādīja savā dārza mājiņā. Tā sākās viņa patstāvīgā poligrāfiskā darbība, daudz palīdzēja draugiem un citiem steidzīgās vajadzībās.

Paralēli mašīnburtliča un burtliča, lapušu kopotāja (metiera) darbam viņš veica žurnāla «Dzintenes Balss», laikraksta «Māras Zeme», žurnāla «Gaisma» un citu izdevumu rediģēšanu (tajā skaitā arī tehnisko), Vladislavs Krauklis rediģējis arī Kazimīra Viņņa izdoto «Dzintenes kalendāru» — literāri un tehniski.

Vladislava Kraukļa pašreizējais darbu augstu novērtējis bīskapa Jāzepa Rancāna fonds — 1987. gadā viņam piešķirta laureāta balvu par darbu drukātā vārda laukā.

V. Krauklis nepārtraukti bija Zviedrijas Latviešu biedrību un katoļu draudžu vadība.

BISKAPA JĀZĒPA RANCĀNA FONDS
BISHOP JOSEPH RANCANS FOUNDATION1987. gada 14. decembrī
Renfrevā, Kanādā

Valdes priekšsēdis

K. J. Znotins
261 James Avenue
Renfrew, Ontario
Kanāda, K7V 2P1

Valdes locekļi:

Prelats
Dr. L. Varna
Dr. V. Mileiko
K. Boriss
B. Logins
J. Svīlans

Ļoti Cienītai

Anitai Kancāns kundzei
Zviedrijas latv. katoļu biedrības priekšsēdei
Skebokvarnsvägen 67,
124 33 Bandhagen, Sverige.Bīskapa Jāzepa Rancāna Fonds ir piešķīris
Fonda laureāta balvu Vladislavam Krauklim par
darbu drukātā vārda laukā. Viņš apbrīnojama uz-
upurība un patriotiskā garā ar lielu prasmi un
gumi ilgus gadus ir salicis Gaismu un citus latv.
katoļu izdevumus.Vladislavs Krauklis ir arī rakstījis par
bīskapu Jāzepu Rancānu, atzinis un cienījis bī-
skapa Jāzepa Rancāna darbu, mērķus un centienus.Vladislava Kraukļa darbu mēs augsti vērtējam
un mums ir prieks viņam pateikties par viņa bagāto
devumu, kam ir paliekoša nozīme latviešu tautas
dzīvē.Lai arī Jūs lūdzam apsveikt Vladislavu Krauk-
ļa kungu kādā sarīkojumā, pēc Jūsu izvēles, un vi-
ņam pasniegt Fonda laureāta balvu, klātpieliktā
aplaksnē.

Sirsnībā un Cieņā

K. Znotins
K. Znotins
Fonda valdes priekšsēdis

Pielikumā—aplaksnē.

Noraksts: Vl. Kraukļa kungam
Informācijai

Ir ceļi un kaut kurp tie ved...
Brauksim uz tirgu, uz svētkiem ar
kaulēšanas, andelēšanas un
dinģēšanas. Uz... Preiļu tirgu!

Gaļas paviljonā pārdevēja stāsta:
— Vakar, lūk, nokāvu suķi, šodien
grību to noandelēt. Esmu Janīna
Sunepa, savā individuālajā
saimniecībā audzēju cūkas. Gurniņš
maksā 1,80 latus, karbonāde — divus
ar pusi, spēķītis — pusotra.

— Cik cerat ieņemt?
— Šādu cūku vienā dienā pārdot
nevar, divās trijās — jā. Ieņēmumam
jābūt vismaz 70 latiem.

Blakus otrs gaļas paviljons, izvietojies
privātfirma «Agate» (īpašnieks
Aleksandrs Terentjevs). Pārdevēja
Marijas Zinovjevas smaidis jau pa
gabalu sveicina. Šeit privātfirmas desu
cehs «Liči» žāvēto desu pārdod par
2,10 latiem, cūku kājas — par 0,80 un
galvas — 1,60 latiem kilogramā, aknas
— 1,80 latiem. Dienas ieņēmumi 20
vai 40 latu, pirmssvētkos — arī 60 latu.

Zivju paviljonā jauna pārdevēja
nejutās tiesīga bez uzņēmēja atļaujas
izpaust komerciālos noslēpumus.
Pagaidījām, līdz ieradās pats Kokina
kungs un noteica:

— Kam vajadzīga tā jūsu reklāma,
varbūt rit bode man būs jau jāklapē
ciet!

Mintajš svaigi saldēts bez galvas —
0,95 latu kilo, reņģes svaigi saldētas —
0,35, malta menca — 0,80 Ls, saldēta
mencas fileja — 1,80 Ls, heks bez

INTA BAIBA

CEĻI VED UZ TIRGU

galvām — 1,20, svaigi saldēts putasu
bez galvām — 0,80, marinēti skumbri-
jas gabaliņi — 1,80, sāļta siļķe —
0,72, skumbrijas ar galvām — 1,80
latu.

— Tirgošanās nevedas, jo siena laiks
un pircēju maz, bet gavēņos zivtiņas
labi pieprasītas, — stāstīja jauniņā
pārdevēja.

Tirgus maizes paviljons sadarbojas
ar Aizkraukles firmu «Dole» un katru
dienu no turienes ievēd svaigu
cepumu. Ilggadējā pārdevēja Tatjana
Rešilina stāstīja:

— Pircēju atsauce liela, laudis šo
maizīti pērk, lai arī pie mums dārgāk,
nekā veikalā. Piedāvājam 10 veidu
maizes izstrādājumus, saldskābo par
33 santīmiem par kukulīti, tādā pat
cenā arī rudzu maize, ķieģelītis
«Borodinas» maksā 20, dietiskais
batons — 17, pītais — 21, biežpien-
maizīte — 17 santīmus un tā tālāk...
Mums ir šīs pašas firmas makaroni,
turpmāk ceram saņemt arī 20 nosauku-
mu smalkmaizītes.

Piekļauvēju pie veterinārās aptiekas
«Vermelite» lodziņa, kur pārdevēja
Sofija Pastare katru uzņem kā gaidītu
ciemiņu. Viņas profesija — veterinārā
ārste, zina, ko labāk ieteikt lauku cil-
vēkam.

— Mēs te darbojamies jau no sep-
tembra, — stāsta S. Pastare, — lauku
cilvēki nāk pulka un prieks, ka spējam
apmierināt viņu vajadzības. Preces
piegādā SIA «Kentaurs» un zemnieku
saimniecība «Lazdiņi». Vajadzētu
iekārtot istu aptieku, ne tikai šādu
kiosku. Atnāks ziema — kāda
strādāšana kioskā. Kādas preces vēlos
pareklamēt? Ieteicama lopu turētājiem
būtu sāls KNZ, ceļ piēna vērtību,
noturīgāku padara olbaltuma saturu,
uzlabo dzīvnieka vispārējo veselību.
Profilakse ir tomēr lētāka par
ārstēšanu.

Arī citos kioskos un novietnēs tirgus
apmeklētājs var atrast ko sev
vajadzīgu. Te ir viss, tikai jāpameklē.

Satieku paziņu — Martu Lāci. Viņa
tirgū redzama bieži.

— Visu mūžu nostrādāju
vairumtirdzniecības bāzē, šobrīd
pensijā. Virs otrās grupas invalīds, dēls
— bezdarbnieks, ar pensijām nevaram
iztikt, jāmeģina piepelnīties
tirdzniecībā. Reizes divas mēnesi
aizbraucu tepat uz kaimiņvalstīm
atjaunot un papildināt preču klāstu.
Šodien man preces izliktas 140 latu
vērtībā, ko ietirgošu? Ne sevišķi
izdevīga šī nodarbošanās — par vietu
jāmaksā 1 lats un 30 santīmu par

saldēšanas kameras izmantošanu katru
dienu, tad pilsētas dome pieņēmusi
lēmumu, ka tai jāmaksā 5 procenti no
katras preces vērtības. Kas tur paliek
— rēķiniet paši.

Uz zemnieku ražojumu letēm
parādījušies jaunie kartupeļi 30
santīmus kilogramā, kāda meitene
meža zemenes pārdod par latu litrā.
Vesels birums melleņu. Šis nākot no
Gailišu mežiem, audzis tur daudz,
pietiek visiem, kuri brauc lasīt. Kāda
mamma, rīdziniece pēc dzīvesvietas,
stāsta, ka divat ar meitu salasījušas 15
litrus — tas nav slikti atvaļinājuma
laikā. Līdzās redzama stikla burka ar
sēnēm — gailenītes.

— Arī no Gailišiem, — pastāsta
pensionāre, tāpat rīdziniece Raiņa
Kupelis, — šī burciņa, lūk, 40
santīmus maksā.

Preiļu tirgus pēc sakopšanas un
sakārtošanas kļuvis pievilcīgs, šodien
te ir apsardze, žogs un vārti, strādā sēt-
nieks, darbojas krodziņš un līdzās ir
autostāvvietā, garām nepabrauc arī
tādas firmas kā SIA «Lauma», SIA
«Dauteks» no Daugavpils,
individuālais uzņēmums «Vidzemes
tekstils» un daudzi citi... Jo ir ceļi, kas
ved uz šo tirgu.

AGRIS LIEPINS,
«DIENAS BIZNĒSA» karika-
tūru nodaļa

Prokuratūra atzīst, ka četrus mēnešus darbinieku
pīķēšana kontrabandā (vienā no lielākajām
Latvijā) ir pilnīga nejausība — līdzīgi
likumpārkāpumi notiek nemīgi. Savukārt tiesu
izpildītāju departamentā brīnās, ka darba
apliecības nav rakstītas ne to izdošanas datum, ne
derīguma termiņš. Vai tas viss neliecina par
pilnīgu valsts institūciju nekompetenci un rīcības
mazspēju?

Pēc pēdējiem skandalēm presē prokuratūra,
pieaudrot ar naudassodiem, sākusī pastiprināti
interesēties par informācijas avotiem. Tā reikt,
jaunums jānocērt pašā saknē.

TV
RAIDĪJUMU
PROGRAMMARAIDĪJUMU PROGRAMMA
NEDĒĻAI NO 12. LĪDZ

18. AUGUSTAM
Pirmdienā, 12. augusts
19.00 — 19.20 «LTS ziņas»
Otrdienā, 13. augusts
19.00 — 9.20 «LTS ziņas»
Trešdienā, 14. augusts
19.00 — 19.10 «LTS ziņas»
Ceturtdienā, 15. augusts
19.00 — 19.20 «LTS ziņas»
21.00 — 22.30 Jaunavas Marijas Debesīs
uzņemšanas svētki Aglonā. Svētku Lielā mise.
Piektdienā, 16. augusts
19.00 — 19.20 «LTS ziņas»
Sestdienā, 17. augusts
19.10 — 19.40 Videofilma Tūrisms ASV
2. sērija «Dabas un sirds balss»..
Svētdienā, 18. augusts
19.10 — 19.40 Programma «Olīti».

PĀRDOD
6 gadus vecu darbu zirgu Preiļu rajona
Aglonas pagasta Kapīnos, tālrunis 24300
(Preiļi) darba dienās vakaros.

I iespiedloksne.
Datorsalikums Livija KALVĀNE,
datoraplaušana Solveiga SARKANE.
Iespiesta Rēzeknes tipogrāfijā
Baznīcas iela 28.

PĒTERIS GLEIZDĀNS

TĒVU SĒTU ATJAUNOT TU STEIDZ...

«Zemtura» lasītājiem Konstantīna Medņa daiļrade
pazīstama, šķiet tuva un gaidīta, ar katru publicēto darbu
ievērojama kaunatieša vārds kļūst pelnīti cildināms. Saprū-
tēlos izpausta rakstnieka fantāzija palīdz dzīvī saskatīt gal-
veno — cik tā ir vērtā mums visiem kopā. Latgaļu rakstītā
vārda emancipāciju saista ar spēcīgu, patiesu vērojumu par
lietām un parādībām savas paaudzes cilvēku augsmē un
raksturu veidošanā. Strikti, bez divejādībām izmanto
literāro darbu formu daudzveidību — dzeju, prozu, aforis-
mus un citas iespējas.

Izlasē «Obeles stosts», kura vasaras briedumā iznākusi
Jāņa Elkšņa vadītāja apgādā, vizuālā kvalitātē nodrošināta
Aglonas bazilikas tipogrāfijā Viļņanos (vadītāja Emīlija
Broka). Redaktorējusi V. Unda, bildes zīmējis J. Svenčs.
Grāmatas izdevējs ar pateicību dara zināmu plašākai
sabiedrībai Konstantīna Medņa atbalstītāju un cienītāju
kuplo pulku. Labvēļi, kuri grāmatu ieceļ novada
kultūraprītē, ir Antons Donāta dēls Mednis, Vladislavs
Donāta dēls Mednis, Leontina Lōce, Vladislavs Jezupa dēls
Mednis, Antons Jezupa dēls Mednis, Ilmārs Mednis,
Vigors Mednis, Marija Sondore, Henrihs Mednis, Ināra
Streļča un Latgalē populārā firma «Leiči».

Autobiogrāfiskajā stāstā rakstnieks izsakās par dzīvi kā
par laika griežiem «te beja tai saucamais Uļmaņa laiks, te
krīvu, vōcu, otkon krīvu un vēl Uļmaņa. Kotrys laika
pūsmis ir atstājis mozas vai lelōkas atmiņas» («Dzeives
ceļš», 119. lappuse). Cauri vēsturiski nosacītajām
situācijām ar individa (cilvēka) iekšējo cīņu pret apstākļu
graujošo psiholoģisko iedarbi līdzī autoram iziet
viņa literāro darbu varoņtēli.

No 1967. gada K. Mednis dzīvo Kaunatā, šeit filozofis-
ki izvērtē dzīvi, «uzroksta kaidu panteņu».

Pagasts slavens ar vēsturiskām vietām un radošiem cil-
vēkiem. Rakstnieku interesē ciemata, pagasta ģeogrāfiskā un
vēsturiskā izziņa («Kaunata un kaunatieši», 103. lpp.) —
interesanti materializēti saistoši fakti un notikumi, kuri
Kaunatas vārdu iemūžina novada hronikā. Latgales

grāmatniecības vēsturē nozīmīgs ir 1850. gada 10. februāris,
kad prāvests J. Macilevičs saraksta un izdod «Pavuičēšona
un sposobi deļ zemnieku latviešu», — pirmo plašāko laicīgu
satura darbu Latgalē dzīvojošajiem lasītājiem latviešiem.

Rakstīšanas interesē tālainus, atzinīgus vārdus velta
tirgotāja Vitālija Krasovska aiz veikalā lētes aizvādītājiem 63
gadiem. Ar apvidus teiksmām iedvesmo tautiešus, kuri sen-

Latgales novada nedēļas laikraksts.
REDKOLĒGIJA.
Dibinātājs — A. Rancāna
izdevniecība.

Masu informācijas līdzekļa
reģistrācijas apliecība Nr. 1609.
Iznāk no 1994. gada 30. decembra,
reizi nedēļā — piektdienās.

Izdevēja norēķinu kants Latvijas
Unibankus Rāznas filiālē Preiļos Nr.
468425, izdevēja adrese: A. Upiša ielā
3-49, LV-5301, tālrunis 21516.